

Stanovisko Výboru regionů – Začleňování občanů do informační společnosti

(2008/C 172/03)

VÝBOR REGIONŮ

- je přesvědčen, že přetrvávající rozdíly v používání digitálních technologií způsobují sociální a hospodářské vyloučení. Realizace rovných příležitostí v digitální oblasti je ze sociálního hlediska nutná; tato oblast rovněž představuje prozatím nevyužitý hospodářský potenciál. IKT je třeba využít jako nový „sociální nástroj“ vytvořením vazeb mezi strategiemi v této oblasti a sociální politikou Společenství;
- vyzývá členské státy, aby zintenzivnily snahy o začlenění občanů do informační společnosti a vypracovaly konkrétní, časově ohraničené programy, umožňující snadné vyhodnocení. Zdůrazňuje zapojení místní a regionální úrovně do celostátních a komunitárních iniciativ pro začleňování občanů do informační společnosti a věří, že je třeba, aby místní a regionální orgány vypracovaly konkrétní plány na podporu informační společnosti na místní úrovni;
- podporuje snahy o lepší informovanost veřejnosti, intenzivnější výměnu zkušeností mezi zainteresovanými stranami a navázání aktivní spolupráce na místní a regionální úrovni mezi odvětvími IKT, veřejnou správou, poskytovateli služeb, organizacemi uživatelů a sociálními organizacemi s cílem zajistit co nejlepší účinnost;
- zdůrazňuje klíčovou úlohu a odpovědnost místních a regionálních orgánů v úsilí zajistit dostupné širokopásmové připojení v oblastech, kde trh selhal, při vedení pilotních projektů zaměřených na překonávání rozdlů v přístupnosti elektronických technologií a při vyvíjení nových přístupů ve veřejných elektronických službách zaměřených na občany;
- zdůrazňuje význam výuky a odborné přípravy přizpůsobených potřebám vycházejícím z trvalého digitálního vývoje společnosti jako celku se zvláštním ohledem na situaci znevýhodněných skupin jako např. seniorů, osob bez výdělečné činnosti, osob s nízkou kvalitací a osob, které nezískaly znalosti digitální technologie nezbytné v pracovním životě;
- vyzývá Komisi, aby využila ukazatele rozšíření a využití IKT v regionech, což umožní trvale vyvozovat užitečné a nezbytné závěry s cílem přijímat opatření zaměřená na hospodářsko-sociální a technologickou konvergenci regionů.

Zpravodaj: pan SZALAY (HU/ALDE), radní města Veszprém

Odkaz

Sdělení Komise Evropská iniciativa i2010 k začleňování občanů do informační společnosti (e-Inclusion) „Být součástí informační společnosti“

KOM(2007) 694 v konečném znění

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ,

1. jehož posláním je podporovat a uskutečňovat udržitelnou regionální sociální a hospodářskou soudržnost, vítá sdělení Komise nazvané *Evropská iniciativa i2010 k začleňování občanů do informační společnosti (e-Inclusion) „Být součástí informační společnosti“*, které přináší nový impuls a podněty pro začleňování občanů do informační společnosti. Nedostatek informačních a komunikačních technologií (IKT) a také jejich nedostatečné uplatňování, využívání a rozvoj, způsobuje řetězovou reakci (spillover effect): zvětšuje a prohlubuje rozdíly v používání digitálních technologií;

2. oceňuje syntetickou povahu a jasnost, jež charakterizují analýzu předloženou ve sdělení Komise a strategický rámec pro činnost, kterou inspirovala. VR souhlasí se snahou zaujmout k této problematice evropský přístup ⁽¹⁾;

3. souhlasí s tvrzením, že začleňování občanů do informační společnosti má klíčový význam při plnění cílů iniciativy „i2010 – evropská informační společnost pro růst a zaměstnanost ⁽²⁾“ a souběžně také cílů Lisabonské strategie pro hospodářský a sociální rozvoj;

4. sdílí názor, že investice do IKT jsou základním nástrojem pro regionální a místní subjekty a pro obce, neboť pomáhají řešit problém rovných příležitostí, se kterým jsou tyto subjekty v různých oblastech konfrontovány. VR rovněž upozorňuje, že je nutné do přípravy strategií a programů pro přidělování a využívání zdrojů Společenství aktivně zapojit regiony a místní a regionální orgány. Vzhledem k tomu, že jsou na úrovni správy nejbližší občanům, bývají přímo konfrontovány s místními potřebami a reagují na vznikající požadavky;

5. souhlasí s tím, že zkoumaný dokument zavazuje různé strany, kterých se začleňování občanů do informační společnosti týká (jednotlivé uživatele, průmyslová odvětví IKT, poskytovatele služeb, úřady a nevládní organizace), aby k určitým bodům přijaly důsledná opatření, a přiděluje jim konkrétní úkoly v této oblasti;

6. konstatuje, že iniciativa je v souladu s doporučeními, která VR vyslovil v dřívějších stanoviscích k praktickým opatřením pro vytvoření spravedlivé informační společnosti, zejména se

zřetelem ke stárnutí v informační společnosti ⁽³⁾, „e-Government“ a rozšíření širokopásmového připojení ⁽⁴⁾, na demografickou budoucnost Evropy ⁽⁵⁾, výzkum v odvětví IKT ⁽⁶⁾ a situaci zdravotně postižených osob ⁽⁷⁾;

7. uznává, že podle současných ukazatelů není jisté, zda budou cíle z Rigy do roku 2010 splněny. Úsilí vynaložené všemi členskými státy zůstává roztříštěné a spolupráce nefunguje. Z tohoto důvodu by chtěl VR upozornit členské státy na nutnost zintenzívnit úsilí a vypracovat v nadcházejících letech konkrétní, časově ohraničené programy, umožňující vyhodnocení;

8. považuje za zásadní vyžadovat zapojení místní a regionální úrovně do celostátních a komunitárních iniciativ pro začleňování občanů do informační společnosti. Neboť právě na těchto úrovních se může vytvořit informační společnost otevřená všem, a to díky nejpokrokovějším a přesně cíleným opatřením;

9. považuje za zásadní trvat na tom, aby místní a regionální orgány vypracovávaly specifické plány podpory informační společnosti a místního digitálního rozvoje pomocí provádění „místní digitální agendy“;

10. žádá Evropskou komisi, aby jej plně zapojila do iniciativ zaměřených na revizi přijaté strategie a její provádění;

11. si přeje, aby byl včas informován o výsledcích a závěrech střednědobé hodnotící zprávy o provádění strategie i2010 a mohl se k této otázce vyjádřit;

12. je potěšen kampaní *e-Inclusion – zapojte se!*, kterou Evropská komise povede v roce 2008 a které dodal významný počáteční příspěvek seminář, pořádaný VR v Lahti ve Finsku v listopadu 2007, s názvem *Propagace eInclusion na místní a regionální úrovni v EU*. VR si přeje zapojit se do kampaně v roce 2008 a podpořit co nejširší účast veřejnosti na veřejné konzultaci. V této souvislosti zdůrazňuje svou vlastní roli při přípravě kampaní, strategií a programů na místní a regionální úrovni;

⁽³⁾ CdR 84/2007 fin.

⁽⁴⁾ CdR 272/2006 fin.

⁽⁵⁾ CdR 341/2006 fin.

⁽⁶⁾ CdR 155/2005 fin a CdR 150/2005 fin.

⁽⁷⁾ CdR 312/2003 fin.

⁽¹⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽²⁾ KOM(2005) 229 v konečném znění.

13. s potěšením konstatuje, že se koncem roku 2008 usku- teční ministerská konference na téma začleňování občanů do informační společnosti a při té příležitosti bude předáno evropské ocenění za úspěchy v této oblasti. Výbor si přeje aktivně se zapojit do organizování této konference a zejména do výběru kandidátů nominovaných na ocenění;

14. je přesvědčen, že přetrvávající rozdíly v používání digitál- ních technologií narušují rozvoj a udržování sociální soudržnosti a prosperity a způsobují sociální a hospodářské vyloučení. Iniciativa i2010 přispěje ke zlepšení životních podmínek občanů a obecně i společnosti;

15. souhlasí s názorem, že realizace rovných příležitostí v digitální oblasti je ze sociálního hlediska nutná. Domnívá se však, že zároveň obsahuje ohromný a doposud nevyužitý hospodářský potenciál;

Překlenutí propasti v širokopásmovém připojení

16. vyzývá Komisi, aby věnovala zvláštní pozornost regionům hospodářsky méně vyvinutým, aby mohly lépe těžit z možností nabízených IKT k dosažení skutečné konvergence a k zamezení rizika vyloučení;

17. potvrzuje svůj záměr a opakuje svůj závazek aktivně začleňovat do plánů regionálního rozvoje cíle informační společnosti bez vyloučení a aktivně se zapojit do sítí v rámci iniciativy *Regiony pro hospodářskou změnu* ⁽⁸⁾;

18. je s Evropskou komisí zajedno v tom, že strukturální fondy a fond pro rozvoj venkova EU přispívají zejména v odlehlých a venkovských oblastech k rozvoji infrastruktur širokopásmového připojení a také k rozvoji služeb a aplikací on- line, a touto cestou zmírňují rozdíly v rozvoji mezi městem a venkovem;

19. zastává názor, že přístup k širokopásmovému připojení za dostupnou cenu na celém území Unie je základním faktorem umožňujícím zaručit kvalitní služby občanům, podpořit konkuren- ceschopnost a produktivitu příslušných regionů a realizovat rozvoj informační a znalostní společnosti ve velkém rozsahu;

20. zdůrazňuje klíčovou úlohu a odpovědnost, která přísluší územním samosprávám jako orgánům, jež občanům zaručují snadný přístup k různým službám a možnostem vzdělávání. Mohou pomoci zajistit přístup k vysokorychlostnímu internetu za dostupnou cenu v regionech, kde se tržní mechanismy samy o sobě ukazují v tomto bodě jako nedostatečné. Činnost orgánů veřejné správy zaměřená na rozvoj elektronických dovedností, prostředí příznivého podnikům v odvětví IKT a výzkumu v této oblasti může sloužit jako příklad pro hledání uživatelsky orien- tovaných řešení v oblasti elektronické veřejné správy;

21. zdůrazňuje, že jedním z hlavních témat pro realizaci cíle hospodářské modernizace evropské politiky soudržnosti pro období 2007-2013 je zvýšení přitažlivosti členských států,

regionů a měst díky přístupnosti a zajištění kvalitních služeb na odpovídající úrovni. Výbor se domnívá, že tento postup podpoří rozvoj elektronických veřejných služeb, růst znalostní ekono- miky a dynamičnost výzkumných a inovačních kapacit;

22. připomíná, že IKT jsou základním předpokladem pro zlepšení koordinace a spolupráce v různých odvětvích mezi místními, regionálními, celostátními a komunitárními orgány správy a mezi institucemi a evropskými občany;

Překonávání rozdílů v přístupnosti elektronických technologií

23. s odkazem na Amsterodamskou smlouvu, jež zakazuje veškerou diskriminaci na základě zdravotního postižení, trvá Výbor na přístupnosti veřejných internetových stránek a zdůrazňuje, že podle dostupných údajů ještě zbývá k dosažení stanoveného cíle překonat notný kus cesty. VR upozorňuje na skutečnost, že regiony a obce mohou přispět k nápravě této situace, nejen získáváním výrobků, rozvojem a poskytováním potřebných služeb, ale také podněcováním vzniku hospodář- ského prostředí, které podnikům nabídne lepší příležitosti k přístupu na trh, při tom může být pro místní a regionální samosprávy také v aglomeracích nezbytné investovat do rozvoje IKT a infrastruktury;

24. se spolu s Komisí domnívá, že místní a regionální orgány by měly také vést pilotní projekty;

25. sdílí názor, že k realizaci opatření akčního plánu je třeba počítat s novými programy rozvoje praktických dovedností rovněž pro činitele odpovědné za rozvoj a řízení veřejných služeb;

Překonávání rozdílů v elektronických dovednostech

26. se domnívá, že rozdíly v elektronických dovednostech jsou stále značné. Rizikovými skupinami jsou především senioři, osoby s nízkou kvalifikací, osoby bez vzdělečné činnosti a osoby, které nezískaly znalosti digitální technologie nutné k plnému rozvinutí svých uživatelských schopností v pracovním životě;

27. vítá projekt Komise na rok 2008, podle něž bude proveden celoevropský průzkum elektronických dovedností a do konce roku 2008 určeny směry politiky pro digitální gramot- nost nejvíce ohrožených skupin;

28. zdůrazňuje význam odborné přípravy a výuky přizpůso- bené potřebám vycházejícím z trvalého digitálního vývoje společnosti jako celku se zvláštním ohledem na situaci znevý- hodněných skupin;

29. souhlasí s názorem Komise na prvořadou úlohu a odpovědnost orgánů na všech úrovních správy při zajišťování digitální gramotnosti. Podporuje rovněž účast a aktivní spolu- práci průmyslových a sociálních organizací při plnění stanove- ného cíle;

⁽⁸⁾ KOM(2006) 675 v konečném znění.

Moderní elektronické služby

30. IKT nabízejí obrovské možnosti, jak zlepšit kvalitu veřejných služeb. VR má rovněž zato, že rozvoj a šíření IKT jsou pro evropská města příležitostí potvrdit jejich funkci hybné síly rozvoje, znalostních středisek a skutečných inkubátorů inovačních služeb a přidružených znalostí;

31. je toho názoru, že k plné součinnosti mezi rozvojem IKT a posílením role evropských měst je především třeba konsolidovat postavení místních a regionálních veřejných správ, aby mohly uplatňovat strategie obrany a podněcování konkurenceschopnosti;

32. zdůrazňuje, že je důležité zaujmout nový přístup, jenž umožní zaměřit elektronické veřejné služby na občana, a trvá na úloze místních a regionálních samospráv odpovědných za jejich přípravu. Na tomto přístupu mají specifický zájem okrajové, nejvzdálenější a venkovské regiony a ostrovní společenství. V jejich případě je sociálně hospodářský přínos rozvoje IKT pro soudržnost nepostradatelný a může vytvořit velkou přidanou hodnotu;

33. uznává, že podpora začleňování občanů do informační společnosti na místní a regionální úrovni může zlepšit životní podmínky občanů, zintenzivnit jejich zapojení do života místního společenství, povzbudit konkurenceschopnost, vytváření nových podniků a rozvoj lepších a efektivnějších veřejných a soukromých služeb, více zaměřených na jednotlivce;

34. požaduje, aby bylo obnoveno úsilí a kladen silnější důraz na předcházení problémům v oblasti bezpečnosti sítí a informací a jejich včasné řešení a odstraňování, což je činnost, kterou podporuje Evropská agentura pro bezpečnost sítí a informací (ENISA);

Řešení IKT pro sociálně znevýhodněné osoby a skupiny ohrožené rizikem vyloučení

35. vzhledem k očekávaným demografickým změnám považuje za vhodné a nutné vytvořit a rozvíjet podmínky pro lékařskou péči na dálku⁽⁹⁾, jež přispěje ke zlepšení úrovně zdravotnictví, podpoří nezávislost seniorů, zlepší jejich životní podmínky a posílí jejich sociální začlenění. Tímto způsobem budou moci předat získané zkušenosti a vědomosti a přispět k dalšímu rozvoji společnosti. Kromě toho by intenzivnější využívání informačních a komunikačních technologií mohlo přispět ke zlepšení systémů zdravotnictví založených na existujících IKT. Mohly by vzniknout nové výrobky a služby založené na těchto technologiích a pomoci zlepšit zdravotní stav obyvatelstva, usnadnit přístup k veřejným zdravotnickým službám a trvale snížit výdaje na sociální služby;

36. s ohledem na zájmy trhu zdůrazňuje, že je důležité vytvořit a zpřístupnit výrobky a služby přizpůsobené skutečným potřebám zainteresovaných osob. Vzhledem k výše uvedenému VR trvá na nutnosti sblížit jednotlivé systémy předpisů a z technologického hlediska v tomto rámci prosazovat řešení, jež budou v souladu s hlavní tendencí;

37. doporučuje, aby byla větší pozornost věnována službám IKT pro seniory v rámci iniciativy „Regiony pro hospodářskou změnu“;

38. s uspokojením konstatuje, že výzkumné programy (7. rámcový program, podpůrný program pro politiku informačních a komunikačních technologií) věnují značnou pozornost začleňování občanů do informační společnosti jako prostředku, jak se vyrovnat s problematikou stárnutí a postižení;

39. jasně deklaruje, že je nutno zaručit respekt ke kulturní a jazykové rozmanitosti;

40. připomíná, že je nezbytné převést do elektronické podoby evropské písemné dědictví, aby mohlo být uchováno i pro potřeby budoucích generací; tato operace by měla být provedena pro všechny jazyky, regiony a země Evropy⁽¹⁰⁾;

Integrace aktivit podporujících začleňování občanů do informační společnosti s cílem maximalizovat trvalý dopad

41. klade zvláštní důraz na profesní spolupráci a úzké partnerství mezi zainteresovanými stranami;

42. trvá na nutnosti koordinovaně a koherentně odstranit překážky regulativního, technického či jiného rázu, jež brání začleňování občanů do informační společnosti, a tak zajistit trvalé a co nejúčinnější začlenění;

43. upozorňuje, že je třeba zapojit územní samosprávy nejen do fáze provádění, ale rovněž do koncepce strategie. Tím se posílí vazby a komunikace mezi zainteresovanými stranami a zvýší účinnost programů;

44. jednoznačně podporuje zamýšlený postup Evropské komise pro zvýšení objemu a zkvalitnění výzkumu IKT v Evropě. Kromě rozvoje výzkumu je třeba věnovat pozornost mechanismům usnadňujícím transfer celkových výsledků výzkumu do evropského průmyslu;

45. s uspokojením konstatuje, že je ve výzkumných programech věnována patřičná pozornost bohatství digitálního obsahu, interoperabilitě a zabezpečení výměny informací;

46. sdílí názor Komise na význam využívání IKT jako nového „sociálního nástroje“. Za tímto účelem je nutné vytvořit vazbu mezi strategiemi v této oblasti a sociální politikou Společenství;

⁽⁹⁾ CdR 256/2004 fin.

⁽¹⁰⁾ CdR 32/2006 fin.

47. zdůrazňuje nutnost stanovit v souladu s horizontálními prioritami prvořadě činnosti, zaměřené na podporu rovných příležitostí (např. zpřístupnit veřejné internetové stránky všem či vybudovat infrastrukturu širokopásmového připojení). K dosažení tohoto záměru je nezbytné zapojit veřejnou správu;

48. uznává přidanou hodnotu, kterou by mohla přinést evropská politika začleňování občanů do informační společnosti (koordinace, spolupráce, fórum, partnerství, nabídky financování). VR souhlasí, že je důležité zvýšit v této oblasti transparentnost a více podpořit vědomí sociální odpovědnosti;

49. podporuje rozsáhlou a nepřetržitou výměnu informací, sdílení osvědčených postupů a výměnu zkušeností mezi zainteresovanými stranami, informování veřejnosti a aktivní spolupráci na místní a regionální úrovni mezi odvětvími IKT, veřejnou správou, poskytovateli veřejných a soukromých služeb

a organizacemi koncových uživatelů, s cílem zajistit co nejlepší účinnost;

50. považuje dále za nutné vytvořit síť regionů v evropském měřítku, díky které by bylo možné rozšířit a zlepšit možnosti zapojení do projektů spolupráce, nabízené regionům;

51. upozorňuje na trojnásobně výhodnou situaci, která by vznikla. Těžilo by z ní odvětví IKT, uživatel i celá společnost;

52. doporučuje Evropské komisi pracovat na definici a využití ukazatelů, jež umožní sledovat a hodnotit srovnávacím způsobem rozšíření a využití IKT v regionech, což umožní trvale vyvozovat užitečné a nezbytné závěry s cílem přijímat opatření zaměřená na hospodářsko-sociální a technologickou konvergenci regionů.

V Bruselu dne 9. dubna 2008.

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE